

Sygnatura akt IX C 496/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2014 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IX Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Piotr Łuczak

Protokolant:Miroslaw Jabłoński

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2014 r. we W.

na rozprawie

sprawy z powództwa Funduszu Kapitałowego (...) S.A. z siedzibą we W.

przeciwko Towarzystwu (...) S. A. z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S. A. z siedzibą w W. na rzecz Funduszu Kapitałowego (...) S.A. z siedzibą we W. kwotę 1.081 zł (słownie: tysiąc osiemdziesiąt jeden złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 24 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty oraz odsetki ustawowe od kwoty 903 zł od dnia 24.12.2013r. do dnia 23.02.2014r.;

II. w pozostałym zakresie postępowanie umarza;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 717 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 600 zł kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IX C 496/14

UZASADNIENIE

Fundusz Kapitałowy (...) S.A. z siedzibą we W. w pozwie przeciwko Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie kwoty 1,984 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 24 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Powód podniósł, że w dniu 17 października 2013 r. w K.doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego uszkodzony został pojazd marki F. (...), należący do poszkodowanej A. D. T.. Z uwagi na fakt, że sprawca wypadku zawarł uprzednio ze stroną pozwaną umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, poszkodowana zgłosiła szkodę powstałą w wyżej opisanym pojeździe do Ubezpieczyciela w celu jej likwidacji, w ramach polisy OC sprawcy. W związku z unieruchomieniem pojazdu w celu jego zabezpieczenia do czasu przeprowadzenia oględzin, poszkodowana w dniu 18 października 2013 r. zawarła z L. K.prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą P.H.U. (...)L. K.umowę najmu samochodu zastępczego marki C. (...)na czas konieczny i niezbędny do przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego. Poszkodowana zobowiązała się do zwrotu pojazdu zastępczego po zakończeniu postępowania likwidacyjnego oraz upoważniła wynajmującego do bezgotówkowego rozliczenia samochodu zastępczego wynajętego w związku z przedmiotową szkodą na podstawie wystawionej przez wynajmującego faktury VAT nr (...)z dnia 7 listopada 2013 r. w wysokości 140 zł netto za dobę najmu.

Decyzją z dnia 23 grudnia 2013 r. strona pozwana roszczenie dotyczące najmu pojazdu zastępczego uznała jedynie w części. Ubezpieczyciel uznał za zasadne wypłatę odszkodowania w łącznej wysokości 1.460 zł brutto z tytułu zwrotu kosztów wynajmu pojazdu zastępczego, co spowodowało zaspokojenie roszczenia odszkodowawczego jedynie częściowo. Przyczyną ograniczenia należnego odszkodowania z tytułu najmu samochodu zastępczego była weryfikacja dobowej stawki najmu samochodu zastępczego.

Strona pozwana nie odpowiedziała na wezwanie do uregulowania dochodzonej należności skierowane do niej w dniu 24 stycznia 2014 r.

Powód podniósł, że pozwany kwestionuje kwotę kosztów najmu pojazdu zastępczego wskazując, że dzienna kwota najmu pojazdu przekracza stawki przeciętnie obowiązujące na rynku. Strona pozwana na podstawie weryfikacji roszczeń poszkodowanego ostatecznie wyliczyła odszkodowanie z zastosowaniem dobowej stawki za wynajem pojazdu zastępczego w wysokości 73 zł brutto.

Twierdził przy tym, że jego zdaniem, pozwany jako ubezpieczyciel odpowiedzialności cywilnej obowiązany jest w całości zapłacić sumę pieniężną odpowiadającą wysokości poniesionej przez poszkodowaną (nabywcę wierzytelności) szkody, tj. szkody rzeczywistej. Oznacza to obowiązek wypłaty odszkodowania, według rzeczywiście doznanego uszczerbku w majątku poszkodowanego. Skoro więc koszt najęcia samochodu zastępczego wyniósł 140 zł netto/dobę ubezpieczyciel ma obowiązek je pokryć, taką bowiem cenę zastosował podmiot działający na rynku lokalnym i taką właśnie cenę faktycznie poniósł poszkodowany. W rozpoznawanej sprawie poszkodowana dokonała bowiem wynajmu pojazdu zastępczego w wybranej przez siebie firmie, tj. P.H.U. (...)L. K.. Poszkodowana wynajęła przedmiotowy pojazd za cenę 140 zł netto/dobę. Zdaniem powoda, nie budzi wątpliwości, iż poszkodowanej przysługiwał wybór odpowiedniej firmy w tym zakresie. Co więcej, nie budzi również wątpliwości, iż firmy mogą posługiwać się różnymi cenami w zakresie tych samych lub podobnych usług, co jest typową cechą gospodarki wolnorynkowej. W tym miejscu zasygnalizować należy, że kwota 140 zł netto/dobę nie stanowi wygórowanej opłaty za najem samochodu marki C. (...). Powód podniósł, że jego legitymacja procesowa wynika z umowy przelewu wierzytelności zawartej pomiędzy poszkodowaną A. D. T.a L. K.prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą P.H.U. (...)L. K., który następnie na podstawie umowy cesji z dnia 24 stycznia 2014 r. przelał przysługującą mu wierzytelność na rzecz Funduszu Kapitałowego (...) S.A.Pozwany został w tym samym dniu powiadomiony o dokonanej cesji wierzytelności.

Nakazem zapłaty z dnia 13 lutego 2014 r. tut. Sąd w postępowaniu upominawczym prowadzonym pod sygn. akt VII Nc 733/14 uwzględnił powództwo w całości, nakazując pozwanemu, aby zapłacił powodowi kwotę 1.984 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 24 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 641,80 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, albo wniósł do tut. Sądu sprzeciw.

Pozwany Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. w sprzeciwie z dnia 10 marca 2014 r. (data nadania) zaskarżył powyższy nakaz zapłaty w całości, wnosząc o oddalenie powództwa.

Pozwany przyznał, że w toku postępowania likwidacyjnego wypłacił na rzecz poszkodowanej tytułem odszkodowania za wynajem pojazdu zastępczego kwotę w wysokości 1.460 zł (brutto), uznając za zasadny czas najmu, tj. okres 20 dni. Okres najmu pozostawał bezsporny, tym niemniej pozwana dokonała weryfikacji wskazanej w przedmiotowej umowie najmu stawki, obniżając ją do kwoty 73 zł (brutto), tj. do sumy wynikającej z umowy łączącej pozwaną z renomowanym na rynku podmiotem oferującym wynajem pojazdów na terenie całego kraju - (...) sp. z o.o. sp. k. Po zgłoszeniu przez poszkodowaną w dniu 24 stycznia 2014 r. żądania wypłaty dalszej kwoty tytułem zwrotu kosztów wynajmu pojazdu zastępczego, pozwana ponownie rozpatrzyła zgłoszone roszczenia i wydała dnia 20 lutego 2014 r. decyzję i przyznała dopłatę odszkodowania w kwocie 903,00 zł.

Mając to na uwadze należy zauważyć, że żądanie strony powodowej zostało w znacznej części spełnione. Pozostała część roszczenia ogranicza się do kwoty 1.081 zł. Pozwany zarzucił, że żądanie to jest jednak niezasadne.

Pozwana zarzuciła przede wszystkim na brak związku przyczynowego pomiędzy przedmiotowym zdarzeniem, w wyniku którego uszkodzeniu uległ samochód osobowy F. (...), a kosztami wynajmu samochodu zastępczego w kwocie wskazanej przez powódkę. Powód nie wykazał bowiem, że pomiędzy kolizją a koniecznością poniesienia kosztów wynajmu pojazdu zastępczego w dochodzonej kwocie nastąpiło powiązanie typowe. Ubezpieczyciel może odpowiadać więc tylko i wyłącznie za celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem samochodu zastępczego.

Pozwany podniósł, że na poszkodowanym z mocy prawa ciąży obowiązek minimalizacji szkody. Nie wszystkie wydatki pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym mogą być refundowane, istnieje bowiem obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów (art. 354 § 2 k.c, 362 k.c. i 826 § 1 k.c). Na dłużniku powinien w związku z tym ciążyć obowiązek zwrotu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych, pozwalających na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw, nie dających się wyeliminować w inny sposób, z zachowaniem rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika. Nie jest celowe nadmierne rozszerzanie odpowiedzialności odszkodowawczej, a w konsekwencji - gwarancyjnej ubezpieczyciela.

W kontekście powyższego obowiązku wskazana w umowie stawka czynszu, jawi się jako rażąco wygórowana, nie odpowiada ona bowiem średnim stawkom stosowanym przez funkcjonujące na rynku podmioty świadczące tego rodzaju usługi.

Poszkodowana nie informowała ponadto pozwanej o zamiarze wynajmu pojazdu zastępczego, pomimo, że miała prawny obowiązek współdziałania z ubezpieczycielem. Jest rzeczą powszechnie znaną, że ubezpieczyciele współpracują z wieloma podmiotami na rynku samochodowym, w tym z wypożyczalnią pojazdów. Pozwana w toku likwidacji szkody ma możliwość zaproponowania poszkodowanemu najmu auta w podmiocie współpracującym z pozwaną, z czego jednak poszkodowana nie skorzystała. Mimo gotowości ze strony pozwanej do przedstawienia stosownej oferty, pozwana zrezygnowała ze współpracy z nią, naruszając tym samym wskazany wyżej obowiązek minimalizacji szkody.

W obliczu powyższego, wydatki w zgłaszanej wysokości, nie spełniają warunku adekwatnego powiązania ze zdarzeniem z którego szkoda wynikła i nie są kosztami ekonomicznie uzasadnionymi. Strona pozwana ustalając wysokość uzasadnionego odszkodowania za najem pojazdu, zweryfikowała stawkę dobową najmu do wysokości 118,15 zł (brutto) tj. do sumy odpowiadającej przeciętnym stawkom stosowanym przez działające na lokalnym rynku podmioty oferujące wynajęcie samochodu zastępczego odpowiadającego klasie samochodu uszkodzonego w funkcjonujących na rynku wypożyczalniach kształtujące się na poziomie – kwota 119 zł, kwota 125,46zł, kwota 110 zł. Zdaniem pozwanego ustalone w ten sposób koszty stanowią celowe i niezbędne do poniesienia wydatki związane z koniecznością korzystania z pojazdu w czasie trwania naprawy. Zastosowanie stawki w wyższej wysokości, prowadziłoby zaś do nieuzasadnionego zwiększenia rozmiarów szkody i wzbogacenia strony powodowej.

Zdaniem pozwanego, należy ponadto zwrócić uwagę, że nie bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy jest również fakt, że poszkodowany nie uiszczał bezpośrednio opłaty za najem, a wysokość stawki, która została ujęta w przedkładanej fakturze, samodzielnie kształtował wynajmujący, który następnie przeniósł przedmiotowe roszczenie na rzecz powódki. Faktura wystawiona przez tenże podmiot, w rozumieniu przemów procedury cywilnej, stanowi dokument prywatny. Z dokumentem tego rodzaju nie wiąże się domniemanie prawne, że jego treść przedstawia rzeczywisty stan rzeczy, tj. określa wiarygodną wysokość poniesionej szkody. Dokumenty te co do zasady mają dużą wartość dowodową przeciwko osobie od której pochodzą, natomiast dowód ten ma zdecydowanie mniejsze znaczenie, jeżeli miałby przemawiać na rzecz strony która go wystawiła lub w imieniu której została przedstawiona (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 06 listopada 2002, I CKN 1280/00).

W piśmie procesowym z dnia 25 kwietnia 2014 r. (data prezentaty) powód cofnął pozew co do kwoty 903 zł wraz ze zrzeczeniem się roszczenia w tym zakresie, podtrzymując żądanie zasądzenia od strony pozwanej na rzecz powoda kwoty 1.081 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 24 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty.

Powód podniósł, że zarówno pojazd uszkodzony, jak i pojazd zastępczy należą do segmentu C, w którym ceny za wynajem pojazdów zastępczych przekraczają nawet kwotę 220 zł za dobę najmu, wobec czego przyjęta w sprawie stawka w wysokości 140 zł za dobę najmu nie może być uznana za rażąco wygórowaną i odpowiada realiom panującym na lokalnym rynku. Podał, że inne przedsiębiorstwa zajmujące się wynajmem pojazdów proponują znacznie wyższe kwoty, tj. (...)B. od 185 zł za dobę najmu, ZastępczySamochod.pl za taki sam pojazd jaki posiada poszkodowana, czyli F. (...) proponuje cenę od 220 zł. Ponadto, podniósł, iż zaproponowane przez ubezpieczyciela stawki najmu, tj. 73 zł brutto i 118,15 zł brutto, są stawkami najniższymi, a nie średnimi, co próbowano udowodnić. Ponadto strona pozwana nie powinna opierać oceny wysokości stawki wynajmu pojazdu zastępczego na stawce proponowanej przez współpracującą z ubezpieczycielem spółkę (...) sp. z o.o. sp. k., ponieważ oczywistym jest, że jeżeli ma on podpisaną umowę z tak dużym ubezpieczycielem jakim jest pozwany, obowiązują u niego niższe stawki, nieadekwatne do stawek powszechnie obowiązujących na rynku ze względu na fakt, że zostały wynegocjowane przez ubezpieczyciela.

Zdaniem powoda, o ile można zgodzić się z tezą strony pozwanej o obowiązku minimalizacji szkody ciążącym na poszkodowanej, nie można jednak oczekiwać, że w tym celu wynajmie ona samochód niższej klasy niż pojazd uszkodzony tylko po to by zminimalizować koszty, a tym samym zmniejszyć szkodę, za której naprawienie odpowiedzialna jest strona pozwana. Poszkodowana nie miała obowiązku zawierać umowy najmu pojazdu zastępczego z podmiotem, który ma podpisaną umowę z ubezpieczycielem. Nie jest także uzasadnione twierdzenie, że poszkodowana miała obowiązek poinformować stronę pozwaną o zamiarze wynajmu pojazdu zastępczego. Poszkodowany może wynająć auto zastępcze w dowolnej wypożyczalni, a ubezpieczyciel nie może wskazać konkretnej firmy, narzucić wysokość stawek wynajmu czy limitów kilometrów, które kierowca może przejechać wynajętym autem. Jedynym warunkiem jest konieczność wyboru samochodu o podobnej klasie, jak ten, który uległ zniszczeniu w wypadku.

Według powoda, chybiona jest również teza o braku związku przyczynowo - skutkowego pomiędzy zdarzeniem wywołującym szkodę, a kosztami wynajmu pojazdu zastępczego. Nie powinno budzić najmniejszych wątpliwości, że w wyniku zdarzenia drogowego z dnia 17 października 2013 r. doszło do uszkodzenia pojazdu poszkodowanej. Normalnym następstwem uszkodzenia pojazdu jest niemożność korzystania z niego w dotychczasowym zakresie. Jak już wskazywano w pozwie utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia stanowi szkodę majątkową. Jeżeli więc poszkodowana poniosła w związku z tym koszty, które były konieczne na wynajem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w graniach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu. Podniósł, że kolizja drogowa była koniecznym warunkiem wystąpienia szkody i poniesionych w związku z nią kosztów, czyli bez kolizji skutek w postaci poniesienia kosztów pojazdu zastępczego nie wystąpiłby, co przesądza o tym, że był to skutek adekwatny. Na marginesie warto zauważyć, że Ubezpieczyciel uznał swoją odpowiedzialność w zakresie wypłaty odszkodowania za wynajem pojazdu zastępczego przyznając i wypłacając kolejno kwotę 1.460 zł, a następnie kwotę 903 zł.

Na rozprawie w dniu 15 maja 2014r. powód oświadczył, że cofnięcie pozwu od części należności głównej nie obejmuje żądania zapłaty odsetek od tej kwoty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 października 2013 r. w K. doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego uszkodzony został pojazd marki F. (...), należący do poszkodowanej A. D. T..

(okoliczność bezsporna)

W związku z unieruchomieniem pojazdu w celu jego zabezpieczenia do czasu przeprowadzenia oględzin, poszkodowana w dniu 18 października 2013 r. zawarła z L. K. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą P.H.U. (...) L. K. umowę najmu samochodu zastępczego marki C. (...) na czas konieczny i niezbędny do przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego. Poszkodowana zobowiązała się do zwrotu pojazdu zastępczego po zakończeniu postępowania likwidacyjnego oraz upoważniła wynajmującego do bezgotówkowego rozliczenia

samochodu zastępczego wynajętego w związku z przedmiotową szkodą na podstawie wystawionej przez wynajmującego faktury VAT nr (...) z dnia 7 listopada 2013 r. w wysokości 140 zł netto za dobę najmu.

(dowody: umowa najmu samochodu z 18.10.2013r., k. 19, oświadczenie z 18.10.2013r., k. 20, faktura VAT nr (...), k. 21)

Zarówno pojazd marki F. (...), należący do poszkodowanej A. D. – T., jak i wynajęty przez nią pojazd zastępczy marki C. (...), są samochodami klasy C.

(okoliczność bezsporna)

Sprawca wypadku był ubezpieczony przez Towarzystwo (...) S.A. z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody związane z ruchem tych pojazdów.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 24 października 2013 r. poszkodowana zgłosiła szkodę powstałą w wyżej opisanym pojeździe do Ubezpieczyciela w celu jej likwidacji, w ramach polisy OC sprawcy, w tym także zgłosiła roszczenie o zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego.

W dniu 30 października 2013 r. z udziałem rzeczoznawcy ubezpieczyciela dokonano oględzin pojazdu w celu wykonania ekspertyzy. Po jej sporządzeniu ubezpieczyciel podjął decyzję o wypłacie odszkodowania za uszkodzony pojazd obejmującego szkodę całkowitą.

W piśmie z dnia 6 listopada 2013 r. ubezpieczyciel poinformował poszkodowaną o wypłacie odszkodowania w kwocie 3.150 zł stanowiącej różnicę wartości pojazdu przed wypadkiem i jego aktualnej wartości. Dodatkowo, w dniu 20 listopada 2013 r. ubezpieczyciel wypłacił odszkodowanie w kwocie 246 zł za koszty holowania pojazdu po wypadku.

Decyzją z dnia 23 grudnia 2013 r. strona pozwana roszczenie dotyczące najmu pojazdu zastępczego uznała jedynie w części. Ubezpieczyciel uznał za zasadne wypłatę odszkodowania w łącznej wysokości 1.460 zł brutto z tytułu zwrotu kosztów wynajmu pojazdu zastępczego. Przyczyną ograniczenia należnego odszkodowania z tytułu najmu samochodu zastępczego była weryfikacja dobowej stawki najmu samochodu zastępczego.

(dowody: dokumentacja elektroniczna postępowania likwidacyjnego, dołączona płyta CD, k. 69, pismo z 6.11.2013r., k. 17, pismo z 23.12.2013r., k. 22)

W dniu 10 stycznia 2014 r. pomiędzy A. D. – T., jako cedentem, a L. K., (...) PHU (...)L. K.w W., jako cesjonariuszem, została zawarta umowa przelewu wierzytelności. Poszkodowana jako cedent oświadczyła, że przysługuje jej wymagalna wierzytelność wobec (...) S.A. z tytułu obowiązku zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego, stwierdzonych fakturą nr (...). Wierzytelność tę przeniosła na L. K., wraz z wszelkimi prawami z nią związanymi, a w szczególności prawem do odsetek, zaś nabywca oświadczył, że wierzytelność tę przyjmuje.

(dowód: umowa z 10.01.2014 r., k. 27)

W dniu 24 stycznia 2014 r. pomiędzy L. K., jako cedentem, a Funduszem Kapitałowym (...)w organizacji z siedzibą we W.została zawarta umowa przelewu wierzytelności odszkodowawczych w stosunku do ubezpieczycieli z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego. Szczegółowo wierzytelności te zostały opisane w zestawieniu – załączniku nr 1 do umowy. Pod pozycją 42 tego załącznika wskazana została wierzytelność w kwocie 3.444 zł dotycząca A. D. – T., stwierdzona fakturą (...).

(dowód: umowa z 10.04.2014r. z wyciągiem z załącznika nr 1, k. 28-31)

Towarzystwo (...) S.A. Jest następcą prawnym (...) S.A.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 6 lutego 2014 r. spółka pod firmą Fundusz Kapitałowy (...) S.A. Z. zarejestrowana w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS: (...).

(dowód: informacja z KRS, k. 39-44)

W piśmie z dnia 24 stycznia 2014r. pełnomocnik powoda wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 1.984 zł z tytułu odszkodowania za najem pojazdu zastępczego przez poszkodowaną A. D. – T.w związku z wypadkiem z dnia 17 października 2013 r.

(dowód: pismo z 24.01.2014r. z dowodem nadania, k. 24-26)

W piśmie z dnia 20 lutego 2014 r. pozwany poinformował poszkodowaną oraz powoda, że przyznał dalsze odszkodowanie za najem pojazdu zastępczego w kwocie 903 zł, która została wypłacona w dniu 24 lutego 2014 r.

(dowody: pismo z 20.02.2014 r., k. 58, potwierdzenie przelewu, k. 58)

Na podstawie umowy z dnia 1 lutego 2013 r., (...) Sp. z o.o.” Sp.k. z siedzibą w K. świadczy na rzecz (...) S.A. Usługi wynajmu pojazdów na terenie kraju, dla poszkodowanych przez sprawców posiadających obowiązkowe ubezpieczenie posiadaczy pojazdów mechanicznych zawarte z tym ubezpieczycielem. Zgodnie z treścią umowy, opłata czynszu za wynajem samochodu klasy C wynosi 73 zł za dobę.

Spółka świadcząca usługi wynajmu pojazdów zastępczych na rzecz pozwanego, nie posiada oddziału w W..

(dowód: umowa z 1.02.213r. z załącznikiem, k. 51-54.v)

Stosowane na rynku dobowe stawki najmu pojazdu klasy C wynoszą przykładowo:

- 110 zł – <http://sorganrentcar.pl>
- 125,46 zł – <http://arsen.net.pl/cennik>;
- 119 zł (brutto) – <http://www.express.pl>

(twierdzenia pozwanego nie kwestionowane przez powoda)

- 185 zł – przy wynajmie do 31 dni – (...): <http://auto-zastepcze.eu/cennik>;
- od 220 zł – samochód marki F. (...) – Wypożyczalnia Samochodów – W., <http://zastepczysamochod.pl/nasza-flota.html>.

(dowody: wydruki za stron internetowych, k. 71-79.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo w zakresie ukształtowanym po częściowym cofnięciu pozwu, zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Powód domagał się w niniejszej sprawie zapłaty odszkodowania uzupełniającego, obejmującego koszt najmu pojazdu zastępczego w związku z wypadkiem, jaki miał miejsce w dniu 17 października 2013 r., ponad kwotę uznaną i wypłaconą przez ubezpieczyciela po zgłoszeniu szkody przez poszkodowaną.

Bezsporne przy tym było to, że powód nabył wierzytelność o zapłatę odszkodowania od L. K., który z kolei na podstawie umowy cesji nabył tę wierzytelność bezpośrednio od poszkodowanej. Sąd miał na uwadze, że stroną umowy przelewu wierzytelności, z której strona powodowa wywodzi swoją legitymację procesową w niniejszej sprawie, był Fundusz

Kapitałowy (...) w organizacji S.A. Również w momencie wniesienia pozwu, strona powodowa oznaczona była w ten sposób. Zgodnie z art. 11 § 1 k.s.h., spółki kapitałowe w organizacji, mogą we własnym imieniu nabywać prawa, w tym własność nieruchomości i inne prawa rzeczowe, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywane. Powstałe następnie spółki, z chwilą wpisu do rejestru stają się natomiast podmiotem praw i obowiązków spółki w organizacji. W toku niniejszej sprawy natomiast, Fundusz Kapitałowy (...) S.A. został wpisany do rejestru przedsiębiorców KRS, co wynika z dołączonych do pozwu dokumentów.

Podobnie, bezsporna była w niniejszej sprawie podstawa odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego ubezpieczyciela za szkody związane z wypadkiem, w którym uszkodzony został pojazd poszkodowanej. Sporny był jedynie zakres tej odpowiedzialności, co do obowiązku zapłaty przez ubezpieczyciela odszkodowania obejmującego koszt najmu pojazdu zastępczego.

Wysokość odszkodowania ubezpieczeniowego świadczonego z tytułu ubezpieczenia OC jest zakreślona granicami odpowiedzialności cywilnej posiadacza, kierowcy samochodu, którego odpowiedzialność wynika z art 436 § 2 k.c. Do rozstrzygnięcia o odszkodowaniu ubezpieczeniowym przy ubezpieczeniu OC koniecznym było więc sięgnięcie do ogólnych reguł Kodeksu cywilnego odnoszących się do zakresu odszkodowania, w szczególności do przepisu art. 361 § 1 i 2 k.c. Reguły te nakazują przestrzeganie zasady pełnego odszkodowania w granicach adekwatnego związku przyczynowego (por. np. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2001 r., III CZP 68/01, OSP 2002, z. 7-8, poz. 103, czy uchwałę z dnia 21 marca 2003 r., III CZP 6/03, OSNC 2004, z. 1, poz. 4). Podstawową funkcją odszkodowania jest bowiem kompensacja, co oznacza, że odszkodowanie powinno przywrócić w majątku poszkodowanego stan rzeczy naruszony zdarzeniem wyrządzającym szkodę, nie może ono jednak przewyższać wysokości faktycznie poniesionej szkody. Oceny, czy poniesienie określonych kosztów mieści się w ramach szkody i normalnego związku przyczynowego, jak podkreślał Sąd Najwyższy, należy dokonywać na podstawie indywidualnej sytuacji poszkodowanego i konkretnych okoliczności sprawy (por. np. uzasadnienia wyroku z dnia 20 lutego 2002 r., V CKN 1273/00 niepubl. czy wyroku z dnia 16 maja 2002 r., V CKN 1273/00 niepubl.).

Sąd stwierdził, że powództwo co do zasady było uzasadnione, w świetle aktualnych poglądów orzecznictwa, wskazujących, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego nie służącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego (uchwała SN z 17.11.2011r., III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28). Według tego poglądu, utrata możliwości korzystania z pojazdu stanowi negatywne następstwo majątkowe, a wydatki, które służą ograniczeniu (wyłączeniu) tego negatywnego następstwa należy kwalifikować jako szkodę majątkową podlegającą naprawieniu w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela wynikającej z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Sąd Najwyższy podkreślił przy tym znaczenie dwóch kryteriów – celowości wydatków oraz ich ekonomicznego uzasadnienia.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 76/13, Biul.SN 2013/11/13-14, potwierdził również, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego w okresie niezbędnym do nabycia innego pojazdu mechanicznego, jeżeli odszkodowanie ustalone zostało w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy wartością pojazdu mechanicznego sprzed zdarzenia powodującego szkodę, a wartością pojazdu w stanie uszkodzonym, którego naprawa okazała się niemożliwa lub nieopłacalna (tzw. szkoda całkowita), co miało miejsce w stanie faktycznym ustalonym w niniejszej sprawie.

Za wydatek niezbędny (celowy) należy uznać wydatek poniesiony na korzystanie z innego pojazdu w takim zakresie, w jakim poszkodowany korzystałby ze swojego środka lokomocji, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Wydatki ekonomicznie uzasadnione to wydatki na najem pojazdu zasadniczo o podobnej klasie do pojazdu uszkodzonego lub zniszczonego, poniesione w oparciu o stawki czynszu najmu, które obowiązują na danym rynku lokalnym (ceny rynkowe za tego typu usługi) i w czasie naprawy pojazdu mechanicznego lub do czasu nabycia nowego pojazdu.

W niniejszej sprawie pozwany nie kwestionował celowości kosztów najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowaną, uznając zasadność tego kosztu w okresie podawanym w zgłoszeniu szkody w toku postępowania likwidacyjnego. Nie był zatem sporny także czas trwania najmu.

Sporna była natomiast stawka najmu pojazdu wynajętego przez poszkodowaną, która wynosiła 140 zł za dobę.

W kontekście kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu, Sąd Najwyższy wskazał, że odszkodowanie przysługuje od ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej za uszkodzenie pojazdu, obejmuje niezbędne i ekonomicznie uzasadnione koszty naprawy ustalone według cen występujących na lokalnym rynku. Ze względu na podobieństwo zastosowanego kryterium, zdaniem Sądu orzekającego w niniejszej sprawie zasadne jest uwzględnienie sposobu i zasad ustalenia wysokości odszkodowania, również w sprawach o zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego. W orzecznictwie wskazywanego, że kosztami ekonomicznie uzasadnionymi są koszty ustalone według cen, którymi posługuje się warsztat dokonujący naprawy. Nie ma przy tym znaczenia, że ceny te odbiegają od cen przeciętnych dla określonej kategorii usług występujących na rynku. Jeśli nie kwestionuje się prawa poszkodowanego do wyboru przez niego warsztatu samochodowego mającego dokonać naprawy miarodajne w tym zakresie powinny być ceny stosowane przez ten warsztat naprawczy.

Jak już zostało powiedziane, te same zasady można przyjąć dla określenia wysokości stawek za najem pojazdu zastępczego. Poszkodowany nie ma obowiązku poszukiwać firmy, która wynajmuje pojazdy najtaniej.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że stawki najmu pojazdu o tej samej klasie co pojazd poszkodowanej, wahają się w granicach od 110 do 220 zł. Przy czym, obie strony wskazały na funkcjonujące w tej mierze stawki. Sąd miał na uwadze to, że zasadniczo określenie wysokości stawek rynkowych wymagało odwołania się do wiedzy specjalnej i przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego. Niemniej jednak, w tak określonych granicach stawek, można bez odwołania się do wiedzy specjalnej stwierdzić, że stawka za dobę najmu samochodu wynajętego przez poszkodowaną mieści się w ramach „stawek występujących na rynku lokalnym”. W sytuacji natomiast, gdy pozwany kwestionował wysokość odszkodowania w tym zakresie, twierdząc, że jest to stawka rażąco wygórowana, to na nim spoczywał ciężar dowodu zgodnie z art 6 k.c. i 232 k.p.c. (por. E. Bronowicka, Najem pojazdu zastępczego – uwagi o sposobie ustalania stawek rynkowych czynszu najmu oraz K. Markiewicz, Kilka uwag w związku z postępowaniami o odszkodowanie z tytułu najmu pojazdu zastępczych, Kwartalnik SSP Iustitia, Nr 1/2014, Dodatek – Odszkodowanie za najem pojazdu zastępczego – materiały z konferencji).

W rozpoznawanej sprawie to powód zgłosił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej na okoliczność średniej stawki czynszu za wynajem samochodu osobowego marki C. (...) na terenie miasta W.. Dowód ten zdaniem Sądu (pomijając kwestię specjalności biegłego – zob. E. Bronowicka i K. Markiewicz, tamże), w świetle ustaleń dotyczących występujących stawek najmu, w ocenie Sądu był zbędny. Pozwany natomiast który twierdził w sprzeciwie od nakazu zapłaty, że wskazana w umowie stawia czynszu jawi się jako rażąco wygórowana, nie podjął żadnej inicjatywy dowodowej w celu wykazania prawdziwości tego twierdzenia.

Zdaniem Sądu, nie był zasadny zarzut pozwanego braku współdziałania poszkodowanej z ubezpieczycielem. Nie można bowiem nakładać na poszkodowanego obowiązku poszkodowanego informowania ubezpieczyciela o zamiarze wynajmu pojazdu zastępczego i korzystania w tym zakresie z usług podmiotu współpracującego z ubezpieczycielem. Ponadto, jak wynika z załącznika do umowy przedstawionej przez pozwanego, spółka z którą współpracuje ubezpieczyciel, nie ma oddziały na terenie miasta W.. Oczekiwanie poszkodowanego na pojazd zastępczy sprowadzany z innego miasta zdaniem Sądu nie mieści się w zakresie obowiązku współdziałania poszkodowanego w celu minimalizacji szkody.

W rozpoznawanym stanie faktycznym nie miało też znaczenia to, że poszkodowana nie uiściła bezpośrednio opłaty za najem, a wysokość stawki samodzielnie ustalił podmiot wynajmujący, który następnie przeniósł wierzytelność o jej zapłatę na powoda. Sąd miał na uwadze to, że w uzasadnieniu powołanej wyżej uchwały z dnia 17 listopada 2011 r. (III CZP 5/11) Sąd Najwyższy wskazał, że strata majątkowa powstaje dopiero z chwilą poniesienia kosztów najmu pojazdu zastępczego. Nie można jednak z tego stwierdzenia wyprowadzać wniosku, że poszkodowany może domagać się zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego tylko jeśli faktycznie poniósł te koszty poprzez zapłatę stosownej kwoty na rzecz podmiotu, od którego został wynajęty pojazd zastępczy. Sąd Najwyższy wskazał, że co do roszczeń o naprawienie szkody powstałej bezpośrednio w pojeździe w orzecznictwie ukształtował się pogląd, że naprawa uszkodzonego pojazdu nie jest warunkiem wypłaty odszkodowania, bo istotne znaczenie ma fakt powstania szkody, a nie jej naprawienie. Analizując zaś, czy osoba fizyczna nie prowadząca działalności gospodarczej może domagać się zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego, Sąd Najwyższy zaznaczył, że poszkodowanemu nie przysługuje roszczenie z tytułu samej utraty możliwości korzystania z uszkodzonego pojazdu, a szkoda powstanie dopiero w związku z uzyskaniem pojazdu zastępczego, łączącego się z koniecznością zapłaty czynszu najmu. Poszkodowany musi zatem wykazać, że faktycznie skorzystał z pojazdu zastępczego. Tak więc dochodzenie zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego nie jest uzależnione od faktycznego opłacenia kosztów pojazdu zastępczego, ale od wykazania uszczerbku w majątku w związku z korzystaniem z pojazdu zastępczego. Uszczerbek w majątku w związku z tym powstaje zaś nie tylko w sytuacji opłacenia za najem tego pojazdu, ale także wówczas kiedy jedynie wystawiona została faktura z tego tytułu. W tej sytuacji bowiem majątek poszkodowanego doznaje uszczerbku w postaci długu. Powód przedkładając fakturę za najem pojazdu zastępczego udowodnił, że w majątku poszkodowanego powstał uszczerbek w związku z korzystaniem z pojazdu zastępczego. Pozwany jako zobowiązany do zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego mógłby uwolnić się od obowiązku opłacenia przedłożonej faktury, gdyby wykazał, że poszkodowany faktycznie nie wynajmował pojazdu zastępczego, a faktura jest fikcyjna. W niniejszej sprawie dowód taki nie został przeprowadzony, co więcej pozwany nie podniósł żadnych twierdzeń co do tych okoliczności. Ponadto, należy zauważyć, że w rozpoznawanym stanie faktycznym miała miejsce szczególna sytuacja, gdyż zarówno podmiot wynajmujący pojazd zastępczy, któremu należne były koszty wynajmu, jak i nabywca wierzytelności bezpośrednio od poszkodowanej, był tym samym podmiotem. Zamiast dokonywać dwóch operacji finansowych, podmioty zainteresowane dokonały przelewu wierzytelności, która jako świadczenie przysłałe poszkodowanej bezsprzecznie należała się od pozwanego w zakresie odpowiedzialności odszkodowawczej wyznaczonej tu ramami ekonomicznego uzasadnienia wynajęcia pojazdu zastępczego. Zarówno w umowie cesji zawartej między poszkodowaną, jak i podmiotem wynajmującym pojazd, jak i tym podmiotem, a powodem w niniejszej sprawie spełnione zostały wymogi dotyczące określenia wierzytelności będącej ich przedmiotem. Zatem, w wyniku tych dwóch przelewów wierzytelności, powód nabył takie same uprawnienia jakie przysługiwały poszkodowanej względem ubezpieczyciela. Z punktu widzenia roszczenia powoda najistotniejszym warunkiem otrzymania należności z tytułu kosztów pojazdu było udowodnienie, że takie prawo przysługiwało pierwotnemu wierzycielowi, czyli poszkodowanej. Podnoszone przez pozwanego okoliczności dotyczące bezgotówkowego rozliczenia najmu, nie miały zaś żadnego znaczenia dla zakresu odpowiedzialności pozwanego w niniejszej sprawie.

Sąd stwierdził również, że bezpodstawne były zgłoszone na ostatniej rozprawie twierdzenia pozwanego, który podważał wartość dowodową umowy dołączonej do pozwu. W istocie, z faktury tej nie wynika wprost, że stawka 140 zł obejmuje koszt najmu pojazdu za dobę. Nie można z tej okoliczności wyprowadzać wniosku, że poszkodowana zobowiązana była do zapłaty czynszu w takiej wysokości za cały okres najmu. Przeczą temu bowiem względu logiki i doświadczenia życiowego, zwłaszcza jeśli mieć na uwadze, że argument ten został podniesiony przez pozwanego dopiero na użytek niniejszego postępowania. Wcześniej, w toku postępowania likwidacyjnego ubezpieczyciel nie kwestionował treści umowy i wypłacił częściowo odszkodowanie w wysokości uwzględniającej stawki dobowe. Sąd zwrócił również uwagę na to, że także pozwana w dołączonej do sprzeciwu umowie zawartej z (...) Sp. z o.o. Sp. k. posługuje się jedynie kwotami stawek najmu, nie precyzując, że jest to stawka dobową.

Mając powyższe względu na uwadze, na podstawie przepisu art. 361 § 1 i 2 k.c., art. 363 § 1 k.c., art. 436 k.c., art. 509 § 1 k.c., art. 822 § 1 k.c. w zw. z art. 805 § 1 k.c. oraz art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach

obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

Odnosnie żądania powoda dotyczącego zasądzenia odsetek ustawowych, stwierdzono, iż roszczenie to znajduje uzasadnienie w treści przepisów art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Poszkodowana zgłosiła szkodę w dniu 24 października 2013 r., i po upływie 30 dni roszczenie odszkodowawcze powinno zostać spełnione. Zasadne jest zatem domaganie się odsetek od dnia 24 grudnia 2013r., a bez znaczenia pozostaje to, że powód określił datę początkową później, aniżeli wynika to z terminu spełnienia świadczenia. Istotne jest również to, że w momencie przyznania odszkodowania za najem pojazdu zastępczego w piśmie z dnia 23 grudnia 2013 r. ubezpieczyciel posiadał już możliwość ustalenia wszystkich okoliczności szkody i wypłaty odszkodowania w pełnej wysokości.

Ze względu na częściowe spełnienie świadczenia w toku niniejszego postępowania, Sąd zasądził również odsetki od kwoty 903 zł od dnia 24 grudnia 2013 r. do dnia 23 lutego 2014 r.

W punkcie II sentencji wyroku Sąd umorzył natomiast postępowanie co do kwoty 903 zł na podstawie art. 203 § 1 k.p.c. w zw. z art 355 § 1 k.p.c.

W punkcie III sentencji wyroku Sąd orzekł o kosztach postępowania na podstawie art 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, stwierdzając, że pozwany jest przegrywającym sprawę w całości, skoro do spełnienia świadczenia w części będącego postawą cofnięcia pozwu w tym zakresie, doszło już w toku postępowania w niniejszej sprawie.